

Ιστορία του Λασιθίου

1211. Η τούρμα (= επαρχία, περιοχή) του Λασιθίου εντάσσεται στο σεξτέριο (εξαρχία) των Αγ. Αποστόλων και ξεκίνησε από το Λασιίθι η επανάσταση των Αγιοστεφανιτών.

Τον επόμενο χρόνο φθάνει στο Λασιίθι η πρώτη αποστολή Ενετών αποίκων υπό τον Falier και γίνεται δεκτή από τους ντόπιους με τα όπλα.

1273. Με ορμητήριο το Λασιίθι ξεκίνησε η πρώτη εθνική επανάσταση εναντίον των Ενετών από τους αδερφούς Χορτάτζηδες.

1284. Πρώτη απόφαση του Δούκα της Κάντιας για κήρυξη του Λασιθίου ως τόπου ακατοίκητου, με φρικτές ποινές για τους παραβάτες.

1293. Νέα απόφαση του Δούκα και του Μεγάλου Συμβουλίου, με την οποία το Λασιίθι κηρύσσεται και πάλι ως τόπος ακατοίκητος.

1343. Νέα απόφαση με την οποία διατάχθηκε για δεύτερη φορά η ερήμωση του Λασιθίου.

1364. Το Λασιίθι χρησιμοποιήθηκε και πάλι ως ορμητήριο των επαναστατών κατά την επανάσταση των Καλλεργών (1364-1367). Με μια νέα απόφαση των Ενετών διατάχθηκε για τρίτη φορά η ερήμωση του Λασιθίου.

1463. Αποφασίστηκε η προσωρινή διακοπή του καθεστώτος ερήμωσης και η καλλιέργεια της πεδιάδος για λογαριασμό του Ενετικού Δημοσίου.

1471. Επανήλθε το καθεστώς απαγόρευσης της καλλιέργειας που κράτησε έως το 1514, οπότε αποφασίστηκε η ενοικίαση της γης σε πολίτες του Χάντακα.

1545. Επανεποικισμός του Οροπεδίου Λασιθίου, παραχώρηση γης για την αποκατάσταση των Ναυπλιωτών και Μονεμβασιωτών.

1584. Κατάρτιση από τον Πέτρο Καστροφύλακα, λογιστή του Προβλεπτή, ενός ονομαστικού καταλόγου των παχτωτών του Οροπεδίου και ενός άλλου με απογραφή των κατοίκων κατά οικισμό (μετόχι).

1630. Υποβολή στις Ενετικές αρχές μιας έκθεσης περί Κρήτης, του μηχανικού Basilicata, στην οποία περιλαμβάνεται κατάλογος των χωριών της Κρήτης κατά “καστελανία” και του Οροπεδίου Λασιθίου με τον αριθμό των σπιτιών κάθε μετοχιού.

1649. Οι Ενετοί μετά από μακράιωνα κατοχή του Οροπεδίου Λασιθίου που κράτησε 437 ολόκληρα χρόνια, εγκατέλειψαν αμαχητί το Λασιθί, το οποίο καταλήφθηκε από τους Τούρκους. Έτσι είχαμε την έναρξη της Τουρκοκρατίας.

1823. Εισβολή, κατάληψη, και καταστροφή του Λασιθίου από τον Χασάν Πασά.

1841. Το “Βάχτι” του Βασιλογιώργη. Η επανάσταση των αδελφών Χαιρέτη στην οποία αρχηγός στις ανατολικές επαρχίες ήταν ο Λασιθιώτης (από τον Άγιο Χαράλαμπο) Βασιλογιώργης (βάχτι = εποχή, γεγονός).

1867. Μεγάλη Δεκαήμερη Μάχη του Λασιθίου.

1882. Εκλέγονται οι πρώτοι Δήμαρχοι Λασιθίου. Στον Δήμο Τζερμιάδων ο Κ. Ν. Γραμματικάκης και στον Δήμο Ψυχρού ο Γεώργιος Ταμιωλάκης (υιός του παπά Χατζή από τον Αβρακόντε).

1903. Επίσκεψη στο Λασιθί του Αρμοστού των Μεγάλων Δυνάμεων, Πρίγκιπος Γεωργίου, που έγινε δεκτός από τον λαό ως “αρραβώνας της Ενώσεως της Κρήτης με την Ελλάδα”. Το ίδιο έτος πραγματοποιήθηκε και επίσκεψη του Ελευθερίου Βενιζέλου.

1927. Το πρώτο αυτοκίνητο ανέβηκε στο Οροπέδιο Λασιθίου κυριολεκτικά συρόμενο με “βουρλιές”, από την Άμπελο. Η ανάβασή του ικανοποιούσε περισσότερο το αίσθημα περιέργειας των κατοίκων παρά οποιοδήποτε πρακτικό όφελος, αφού λόγω απουσίας δρόμων δεν ήταν δυνατή η κυκλοφορία του.

1964. Το δίκτυο της ΔΕΗ που συνδέει το Λασιίθι με την υπόλοιπη Κρήτη, τέθηκε υπό τάση.